

Umsögn um frumvarp til laga um heilbrigðisþjónustu og almannatryggingar.

I

Í 1. mgr. 6. gr. frumvarps um almannatryggingar er kveðið á um að ráðherra skipi samninganefnd sem gerir samninga við sjálfstætt starfandi heilbrigðisstarfsmenn um greiðsluþátttöku ríkisins vegna heilbrigðisþjónustu og við fyrirtæki og stofnanir. Síðar í sömu grein er kveðið á um að ráðherra ákveði **einhliða** daggjöld fyrir dvalarheimili fyrir aldraða, hjúkrunarrýma á öldrunarstofnunum og hjúkrunarheimila sem ekki eru á föstum fjárlögum.

Með þessum hætti er klárlega verið að mismuna heilbrigðisstofnunum, þ.e. sumar þeirra hafa samningsrétt en aðrar ekki. (Væntanlega brot á jafnræðisreglu?).

II

Í 2. mgr. 6. gr. kemur fram að ráðherra er alfarið falið það vald að ákveða daggjöld hjúkrunar- og dvalarheimila án þess að þau hafi á einhvern hátt möguleika á að hafa áhrif á þá ákvörðun, áfrýja þeirri ákvörðun eða leita réttar síns á annan hátt.

Ekki er í einu orði talað um gerðardóm, en með áfrýjun í gerðardóm er möguleiki, samkvæmt núgildandi lögum, fyrir hjúkrunarheimili að áfrýja auglýstum daggjöldum telji heimilin þau vera of lág. **Það er ófrávikjanleg krafa að ákvæðið um gerðardóminn verði haldið inni í lögum.** Reyndar vekur það furðu að með öllum þeim athugasemdum sem koma með frumvarpinu er hvergi minnst á að ákvæðið um gerðardóminn eigi að falla út.

III

Orðavali í 2. mgr. 6. gr. er mikið ábótavant en þar er talað um að ráðherra skuli hafa „samráð“ við hjúkrunarheimili við ákvörðun daggjalda. Þessi texti er í núgildandi lögum og hefur í reynd verið merkingarlaus. Lítið sem ekkert samráð hefur verið haft við stjórnendur stofnanna. Í sömu málsgrein er einnig talað um „*eðlilegan rekstrarkostnað*“ þetta hugtak þarfnast nánari skýringar við. Til dæmis má spyrja hvort að afskriftir séu innan „*eðlilegs rekstrarkostnaðar*“, fjármagnskostnaður, eða viðhald húsnæðis og búnaðar.

IV

Dagvist fyrir aldraða er rekstarform þar sem aldraðir dvelja aðeins að deginum til. Dagvist getur verið sjálfstæð stofnun eða hluti af rekstri dvalarheimils eða hjúkrunarheimili. Í dag er dagvistunartaxtinn ákvarðaður einhliða af ráðherra/ráðuneyti og er þessi taxti mjög mismundandi á milli heimila. Það er því áriðandi að ákvörðun um dagvistartaxta lúti sömu lögmálum og daggjöld fyrir hjúkrunardeildir.

V

Því er í reynd fagnað að það skuli eiga að taka upp samræmt greiðslukerfi fyrir öll hjúkrunarrými sem mun byggjast á RAI-mælingum. Þannig á að tryggja að þau heimili sem eru með sama RAI-stuðulinn fái sömu upphæð til rekstrar. Jafnframt þessu þarf að tryggja að öllum hjúkrunarheimilum sé úthlutað fjármunum með sama hætti. Til skýringar má nefna að í dag eru þrjú greiðslukerfi í gangi og misræmi mikið á milli þeirra, m.a. er því þannig hátað að sum heimili fá greitt aðeins fyrir hvern nýttan legudag á meðan önnur fá greiðslur þrátt fyrir að rúmið standi autt. Einnig eru daggjöld mishá, auk þess sem heimilum er mismunað í greiðslum vegna lyfjakostnaðar og húsnæðis svo að dæmi séu tekin.

VI

Eins fram kemur hér að framan hafa stjórnir dvalar- og hjúkrunarheimila nánast ekkert um það að segja hver daggjöldin skulu vera þrátt fyrir að ábyrgð þeirra sé töluverð. Læknar sem reka aðgerðarstofur í einkarekstri og telja sig ekki ná hagstæðum samningum um verð á þjónustu geta hætt rekstri með svo til engum fyrirvara. Þetta á hins vegar ekki við um stjórnir dvalar- og hjúkrunarheimila því að það er illmögulegt að loka heilu heimili þó svo að stjórnendur telji fjárframlög of lág.

VII

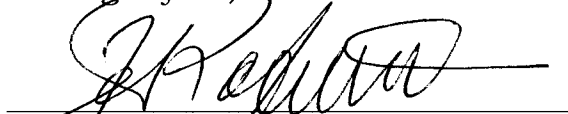
Frá því að daggjaldnefndin var lögð niður árið 1992 hefur komið fram innbyggð skekkja í grunn daggjalda þ.e.a.s. daggjöldin hafa ekki fylgt verðlagsbreytingum. Þessi skekkja hefur valdið því að mörg dvalar- og hjúkrunarheimili eru rekin með miklum halla og er tilvist margra þeirra ógnað með alltof lágum daggjöldum. Sifellt er verið að bjarga málum með aukafjárveitingum en slíkar afgreiðslur eru hvorki faglegt né skilvirkt greiðslufyrirkomulag, hvorki fyrir ráðuneyti né fyrir dvalar- og hjúkrunarheimilin. Það er því rík ástæð til þess að skoða þann möguleika að koma á sameiginlegri nefnd, stjórnvalda og þeirra sem koma að rekstri dvalar- og hjúkrunarheimila (og dagvistar), til þess að finna skilvirka og sanngjarna leið til ákvörðunar daggjalda.

Með slíku fyrirkomulagi er fremur hægt að tryggja að daggjalda-grunnurinn sé réttur þ.e.a.s. fylgi verðlagsbreytingum og er þá hægt að gera auknar kröfur til stjórnenda stofnana og tryggja betur hagkvæmustu nýtingu fjármuna.

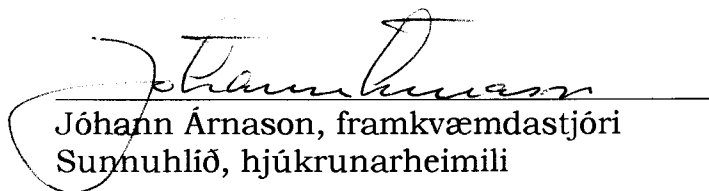
Það er ósk undirritaðra að fá tækifæri til þess að fylgja þessu máli eftir með því að koma á fund Heilbrigðis- og trygginganefndar Alþingis.

Reykjavík 5/11/01

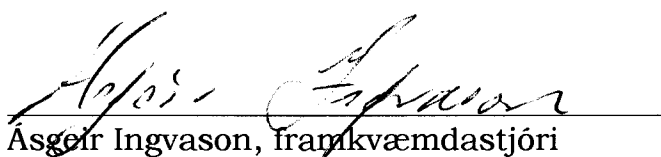
Virðingarfyllt,

Júlíus Rafnsson, framkvæmdastjóri
Grund dvalar- og hjúkrunarheimili

Jóhann Árnason, framkvæmdastjóri
Sunnuhlið, hjúkrunarheimili

Ásgeir Ingvason, framkvæmdastjóri
Sjómannaðagsráð í Reykjavík og Hafnarfirði

Sveinn H. Skúlason, forstjóri
Hrafnistuheimilin, Reykjavík og Hafnarfirði